

ת"פ 19385/08/10 - מדינת ישראל נגד אריה דולינסקי

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 19385-08-10 מדינת ישראל נ' דולינסקי
בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים
אריה דולינסקי

ב"כ המאשימה עו"ד נועה עזרא

הנאשם וב"כ עו"ד איתן להמן

גזר דין

כללי

1. הנאשם נותן את דינו היום לאחר שהורשע ב- 4 עבירות של מתן שוחד לפי סעיף 291 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), 2 עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, עבירה של זיוף לפי סעיף 418 לחוק העונשין, עבירה של שימוש במסמך מזויף לפי סעיף 420 לחוק העונשין ו- 2 עבירות של מתן דו"ח וידיעות לא נכונים לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**").

2. הנאשם הורשע בעבירות אלה לאחר שבתום פרשת התביעה, חזר בו מכפירתו והודה בחלק מעובדות כתב האישום ובחלק מהעבירות שיוחסו לו כמפורט להלן:

באישום הראשון הודה הנאשם ככתבו וכלשונו.

באישום השני הודה הנאשם בעבירה אחת של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ובעבירה לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה אך לא הודה באישום בעבירה לפי חוק הכניסה לישראל.

באישום השלישי הודה הנאשם בכל העובדות זולת סעיף 4 לאישום.

המאשימה הסתפקה בהודאה זו.

3. להלן העובדות בהן הודה הנאשם:

א. על פי עובדות **האישום הראשון**, הנאשם, תושב כפר אדומים, עסק במיזמי בנייה ברחבי הארץ. מתוקף תפקידו העסיק הנאשם תושבים פלסטינאים בעבודות שונות. במהלך שנת

2007, בשלוש הזדמנויות שונות, מסר הנאשם לראש ענף תעסוקה במנהל האזרחי באיו"ש, מר עמרם קבילו (להלן: "**קבילו**") מעטפה ובתוכה 500 ₪, בד בבד עם בקשתו לקבלת אישורי עבודה בישובים ישראליים לתושבים פלסטינאים, שבמסגרת תפקידו היה אמון קבילו על הנפקתם. קבילו נטל את הכספים במעטפות והנפיק אישורים אותם מסר לנאשם בו במקום.

בהזדמנות נוספת, הזמין הנאשם את קבילו שיצטרף אליו לארוחה במסעדה על חשבונו, ברם קבילו סירב להצעתו מאחר שהיה בדיאטה אותה עת.

במעשיו אלה, נתן הנאשם בשלוש הזדמנויות שונות שוחד לעובד ציבור עבור פעולה הקשורה בתפקידו, ובהזדמנות נוספת הציע לו שוחד.

ב. על פי עובדות **האישום השני**, בין השנים 2007-2009, במאות הזדמנויות, מכר הנאשם אישורי עבודה לתושבים פלסטינאים תמורת תשלום מזומן של בין 100-600 ₪ לאישור. הנאשם פנה למנהל האזרחי תוך שהוא מציג מצג שווא לפיו עובדים פלסטינאים דרושים לו לצורך מיזמי בנייה שבניהולו. על מנת להצדיק את כמות האישורים הגדולה שביקש, טען הנאשם בפני גורמי המנהל האזרחי, כי הפלסטינאים "בורחים" עם האישורים שקיבלו ממנו ואינם מתייצבים לעבודה אצלו, זאת בידעו כי אין בטענה זו ממש.

הפלסטינאים לא עבדו אצל הנאשם, וניצלו את האישורים על מנת להיכנס לשטחי הישובים הישראליים. במרבית המקרים הנאשם מעולם לא פגש את הפלסטינאים עבורם ביקש את האישורים.

פלסטינאים ספורים שלא היה באפשרותם לשלם לנאשם בגין הנפקת האישור הועסקו על ידו למשך יום אחד בתמורה לאישור, ולאחר מכן היו חופשיים להיכנס לישובים הישראליים באין מפריע, עד תום תקופת האישור.

הנאשם מכר בסך הכל בין 600 ל-700 אישורים ושלשל לכיסו מידי חודש בין 1,000-2,000 ₪, ולכל הפחות סך כולל של 72,000 ₪.

רווחים אלו של הנאשם הם בבחינת הכנסה לפי פקודת מס הכנסה. הנאשם השמיט הכנסות אלה מהדוחות שערך במהלך 3 שנות המס הרלוונטיות.

במעשיו אלה, קיבל הנאשם דבר במרמה ובנסיבות מחמירות ומסר דוחות וידיעות לא נכונים.

ג. על פי עובדות **האישום השלישי**, בין השנים 2007-2009, במספר רב של הזדמנויות, קיבל הנאשם במזומן מכ-50 עד 60 מעסיקים ישראליים סך של 150 ₪ במזומן מכל

מעסיק, בגין הטיפול בבקשותיהם להנפקת אישורי עבודה לפלסטינאים אותם רצו להעסיק. הנאשם אף דרש מכל מעסיק שימסור לו דוגמא של חותמתו וחתימת נציגו. מכיוון שעל הבקשה להיחתם גם על ידי רכז הביטחון ביישוב שבו מתבקשת העסקת הפלסטינאים, השיג את דוגמת חתימת וחותמת רכזי הביטחון של היישוב הנדרש על ידי הגשת בקשות סרק להעסקת פלסטינאים אחרים, עליהן נדרשו רכזי הביטחון לחתום.

הנאשם שלשל לכיסו מידי שבוע סך של כ- 1,800 ₪ אותם קיבל במזומן מהמעסיקים, ובסך הכל סך של 43,200 ₪, רווחים אלו של הנאשם הם בבחינת הכנסה לפי פקודת מס הכנסה. הנאשם השמיט הכנסות אלה מהדוחות שערך במהלך 3 שנות המס הרלוונטיות.

בהמשך, לאחר שהתעוררו בקרב המנהל חשדות בנוגע להתנהלות הנאשם, והמנהל סירב להנפיק עבורו אישורים, החל הנאשם להוסיף לבקשות שהגיש בשם המעסיקים את שמותיהם של הפלסטינאים להם מכר את האישורים.

במעשיו המתוארים לעיל, קיבל הנאשם את דוגמת חתימותיהם וחותמותיהם של רכזי הביטחון במרמה וכן את אישורי העבודה אותם מכר לפלסטינאים, זאת בנסיבות מחמירות. בנוסף, זייף הנאשם מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, הגיש והנפיק מסמכים מזויפים בידעו כי הם מזויפים, נתן ידיעה כוזבת כדי להשיג לאחר אשורת כניסה לישראל או רישיון לשבת בה ובמהלך 3 שנות המס הרלוונטיות מסר דוחות וידיעות לא נכונים.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

4. ב"כ המאשימה גורסת בטיעוניה, כי הנאשם ביצע עבירות שוחד בעלות אופי משחית. השוחד ניתן בשל מניע אישי, על מנת לתמרץ את קבילו להנפיק עבורו אישורי עבודה לשם בצע כסף. לדידה של ב"כ המאשימה התיקון לחוק העונשין מלמד על כוונת המחוקק להחמיר עם נותני השוחד לעובדי ציבור. לצד עבירת השוחד הנאשם אף מכר מאות אישורים, בין 600 ל-700 אישורים לכל הפחות, תוך שהוא מאפשר לפלסטינאים להיכנס אל שטחי ישובים ישראליים כאשר מטרות כניסתם אינן ידועות ותוך שהוא מסכן את ביטחון הציבור.

עוד הוסיפה ב"כ המאשימה כי הנאשם השקיע את מיטב מרצו וזמנו בהליך הנפקת האישורים, לרבות זיוף חתימות וחותמות רכזי היישוב, כך שטענת ההגנה בדבר עצלנות הנאשם ראוי שלא הייתה נשמעת. הנאשם המשיך במעשיו אף לאחר שהמנהל ביקש לבלום את מעשיו.

לדבריה של ב"כ המאשימה מגמת הענישה בעבירות שוחד מבכרת את השיקול ההרתעתי על פני הנסיבות האישיות ולכן יש להשית על נאשמים עונשי מאסר בפועל ממש, גם כאשר הנאשמים בביצוע העבירות הם אנשים נורמטיביים.

עוד הוסיפה כי מדובר בעבירות שיש בהן כדי להפר את אמון הציבור כלפי השלטון. ב"כ המאשימה הגישה לעיון בית המשפט פסיקה ממנה ניתן ללמוד, לטענתה, מהו רף הענישה הראוי בעבירות שוחד.

אשר למעורבים האחרים בביצוע העבירה, מסרה ב"כ המאשימה כי לוקח השוחד, קבילו, נידון למאסר בפועל בן 15 חודשים בשל עשרה אירועים של לקיחת שוחד. נאשמים אחרים שהורשעו בגין מתן שוחד נדונו או שעתרה התביעה בעניינם לעונשי מאסר בפועל. אהרון ברזסקי נדון לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות; בעניינו של חזיז הגבילה עצמה התביעה לעונש מקסימאלי של שישה חודשי מאסר; בעניינו של נימר הוסכם במסגרת הסדר טיעון על עונש מאסר בן 4 חודשים.

אשר לעבירות המס, ב"כ המאשימה מסרה כי הסתפקה בהודאת הנאשם בעבירה של השמטת הכנסה ללא הצדק סביר. בהקשר זה טענה ב"כ המאשימה כי הליך של כופר אינו מתאים, שכן לנאשם הרשעה קודמת בעבירה דומה, והוא טרם הסיר את מחדליו. ב"כ המאשימה ציינה כי גם אם המחדל היה מוסר, כטענת ב"כ הנאשם, הפסיקה קובעת כי אין בכך כדי לשנות מסוג העונש שמוטל על הנאשם והוא עונש מאסר. ב"כ המאשימה הדגישה כי מדובר בעבירות שיש בהן כדי לפגוע באוצר המדינה ובסדר הציבורי והן חותרות תחת השוויון בנשיאה בנטל המיסים. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה, לפיה לטענתה נטיית בתי המשפט היא להשית על נאשמים בעבירות מס עונשי מאסר בפועל.

אשר למתחמי הענישה, ב"כ המאשימה סבורה כי מתחם העונש ההולם לאישום הראשון הוא בין 6 ל-12 חודשי מאסר. בגין האישום השני מתחם העונש ההולם הוא בין 24 ל-28 חודשי מאסר ובאשום השלישי מתחם העונש ההולם הוא בין 12 ל-24 חודשי מאסר. בגין עבירות המס המתחם ההולם הוא בין מאסר בעבודות שירות לשנת מאסר בפועל.

אשר לחלופי הזמן טענה ב"כ המאשימה כי הוא רובץ ברובו לפתחו של הנאשם, מאחר שההגנה יזמה דחיות רבות על מנת לנסות ולהגיע להסכמות בתיק.

ב"כ המאשימה עתרה להטלת עונשים ברף האמצעי נמוך של כל מתחם וכי ייקבע עונש נפרד לכל אישום שירוצה במצטבר. לדידה העונש הכולל המתאים לנאשם עומד על ארבע שנות מאסר וקנס שגובהו למצער פי שניים מההכנסות של הנאשם בגין מעשיו הלא חוקיים, אשר עומדות לשיטתה על סך של 115,200 ₪.

טיעוני ההגנה

5. ב"כ הנאשם אבחן את טיעוני המאשימה ואת המקרים שהובאו בפסיקה שהציגה מהמקרה הנדון. לדידו, על הנאשמים שהוגש נגדם כתב אישום בגין מתן השוחד ונגזר דינם הוטלו עונשי מקסימום של עבודות שירות, כאשר העונשים הושתו על הנאשמים לאחר שאלו ניהלו הליך הוכחות.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם הנפיק אישורי עבודה עבור עובדים שהיו צריכים לקבל את האישור. לא הונפקו אישורים למי שלו מניעה ביטחונית כלשהי. עוד טען ב"כ הנאשם כי החל מסוף שנת 2007 חדל המנהל להנפיק עבור הנאשם אישורים, כך שמדובר בעבירות ישנות ויש לשקול נסיבה זו בחשבון בעת גזירת דינו של הנאשם. לדברי ב"כ הנאשם, הנאשם זייף את חתימות רכזי הביטחון מטעמי עצלנות וחסכון בזמן. מדובר בחתימה שהיא בבחינת מס שפתיים, בירוקרטיה מיותרת שכיום אינה מיושמת, שכן ממילא הקב"טים אינם יכולים לבדוק את פרטי העובד, אלא סמכות זו מסורה למנהל האזרחי. בנוסף טען ב"כ הנאשם כי הנאשם לא הרוויח דבר ממעשיו ולא היה במעשיו כדי לפגוע במאן דהו. פוטנציאל הנזק הביטחוני המגולם במעשי הנאשם אינו ממשי, שכן העובדים שקיבלו את היתרי העבודה נבדקו בטרם הונפקו האישורים ונמצא כי אין סיכון בטחוני בכניסתם לשטחי ישראל.

אשר לעבירות המס, טען ב"כ הנאשם כי הוא הורשע בעבירה לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה חלף סעיף 220 לפקודה שדורש יסוד נפשי של כוונה. מדובר בסכום של ₪ 112,000 בלבד, כאשר הנאשם הסיר את המחדל. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום הנאשם לא עבד וזו הייתה הכנסתו היחידה באותם הימים. גם אם היה עליו לדווח על ההכנסות עוד בדו"חות הראשונים שהגיש, הרי שהנאשם הגיש לאחר שהוגש כתב האישום את הדו"חות ומאחר שסכום הכנסתו נמוך הוא אינו מחויב בתשלום מס, ב"כ הנאשם אף הציג אישור מרשויות המס לפיו אין לו כל חוב ולמעשה הסיר את המחדל. לפיכך הוא סבר כי אין מדובר בהעלמת הכנסה, אלא בהשמטה טכנית בלבד. מסקירת הפסיקה בקשר לעבירות המס וממידע שהופק לבקשתו על פי חוק חופש המידע עולה, כי בנסיבות דומות למקרה הנדון, ואף בנסיבות חמורות יותר, נמנעה המאשימה מלהגיש כתבי אישום נגד עברייני המס. לא זו אף זו, לקבילו, העברייני הראשי בפרשה, לא יוחסו עבירות מס ובמקרה הנדון נקטה המאשימה בצעד חריג. הקנס אותו מבקשת המאשימה להשית על הנאשם גם הוא מופרז בנסיבות המקרה, כאשר קנסות שמוטלים בעבירות לפי סעיף 117 לפקודה הם בהיקף של אלפי שקלים לכל היותר.

מתחם הענישה ההולם לשיטת ההגנה הוא כדלקמן: בשל האישום הראשון נע המתחם בין עונש של שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה לבין עבודות שירות, כאשר בהתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם יש להסתפק בשירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב ולחילופין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות. ביחס לאישומים 2 ו-3 נע המתחם בין שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה לבין מאסר על תנאי, ובשל הרשעת הנאשם באישום הראשון ראוי להטיל עונש של מאסר על תנאי.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם הודה במעשים הן בחקירתו במשטרה והן בבית המשפט. הנאשם כבן 65 נשוי, אב לשישה וסב ל-14 נכדים. הוא אינו עובד כיום וצורפו מסמכים המעידים על מצבו הרפואי הלא פשוט, לרבות נכות אורתופדית שנקבעה לו בשיעור של 28%. מצבו הכלכלי אף הוא אינו שפיר אין לו נכסים ואין לו הבטחה לפנסיה. עוד הוסיף כי מדובר באיש חסד שהקדיש את חייו למען הזולת.

6. מטעם הנאשם העידו ארבעה עדי אופי, שסיפרו על אופיו הטוב של הנאשם, על הדרך הארוכה אותה עבר כבן למשפחה חרדית ברוכת ילדים, גיוסו לצה"ל, השירות הקרבי שעשה והשתתפותו במלחמות ישראל, בהמשך נטל חלק משמעותי במפעל ההתיישבות, וסייע רבות לזולת ולבני משפחתו. כמו כן הוגשו מכתביהם של שני מכרים נוספים שהעידו אף הם על אופיו הטוב ותרומתו לחברה.

7. הנאשם בדברו האחרון לבית המשפט מסר מכתב שסומן **נ/9** ואף נשא דבריו. הנאשם ציין כי הוא מתחרט על מעשיו, אך יחד עם זאת ציין כי בפני בית המשפט נפרסה תמונה אחרת מהתמונה האמיתית. לדידו, עניין הנתונה היה עניין מקובל במנהל האזרחי וקבילו גרם לו להרגיש שהוא מחכה למתנותיו. בפועל, אישורי העבודה מונפקים עבור עובדי קבלן ביהודה ושומרון במספר הכפול ממספר הפועלים שמועסקים בשטח. תוקף האישור הוא לשלושה חודשים, זאת אף אם עובד נדרש לקבלן למשך שני ימי עבודה. בזמן הנותר העובדים עושים כבתוך שלהם, בידיעת המנהל, עובדה המאיינת את הסיכון הנטען ממעשיו. הוא פעל להנפקת רישיונות עבור בעלי העסק בשל ה"סחבת" שהייתה כרוכה בתהליך ההנפקה ועל מנת לייעלו. המפעלים ידעו שהוא עושה שימוש בחתימותיהם באופן קבוע והיו נכונים לשלם את המחיר שדרש כדי לחסוך את הבירוקרטיה. בהמשך אף העלה את המחיר לאישור בודד מ- 50 ₪ ל- 150 ₪. הנאשם שב וחזר על כך כי מדובר "בשטויות" שעשה וכי מעשיו נעשו מתוך עצלנות וטיפשות והיא לא הרוויח ממעשיו דבר.

הנאשם ציין כי הכספים שקיבל מהעובדים היו בסכומים זעומים שלא היו חייבים במס. גם בחקירת המס שבוצעה לו נמצא כי לא נפל דופי בדו"חות שלו. עוד הוסיף הנאשם כי כיום הוא אינו עובד ואין לו פנסיה. ההליך הפלילי פגע בפרנסתו והכניסו לחרדות מן העתיד לבוא. בפן הבריאותי הוא עבר כריתת מלנומה לפני 15 שנה, יש לו נכות בשיעור של 28% והוא סובל מכאבים בעיקר בזמן ישיבה.

8. לאחר סיום דיון הטיעונים לעונש, בטרם נגזר דינו של הנאשם וכהמשך לטענת ההגנה כי המחדל לפי סעיף 217 לפקודה הוסר, הגיש ב"כ הנאשם השלמה לדוחות שהוצגו במהלך דיון הטיעונים לעונש אשר מעידים כי כל הסכום דווח ומאחר ולא היו לנאשם הכנסות הוא למעשה לא היה חייב במס. ב"כ המאשימה הלינה על הגשת המסמכים וטענה כי מדובר במסמכים שהם בבחינת ראיות לעונש וזאת לאחר שדיון הטיעונים הסתיים.

בעקבות כך הגישו הצדדים תגובות ובקשות ובסופו של דבר קבעתי דיון להשלמת טיעונים ליום 24/2/15. בדיון נשמעה עדותו של מר דרור גיל, עורך דין בהכשרתו ומפקח במס הכנסה. מדבריו עולה כי השומה האזרחים עומדת על סך 57,000 ₪ והחוב הקיים הוא בסך 1,079 ₪ (ר' עמ' 58 ש' 9-7).

9. ב"כ המאשימה בהשלמת טיעוניו טען כי יש לזכור כי עבירות המס בהן מואשם הנאשם הן נגזרת של מעשים חמורים ועל בית המשפט להתמקד בעבירות השוחד והמרמה ולא להסית את הדיון לעניין המס.

ב"כ הנאשם שב וטען כי מעשיו של הנאשם לא היוו סכנה והצר על כך שהמאשימה מלינה על הסתת הדיון בעוד היא זו שעמדה על הבאת העד לבית המשפט. לדברי ב"כ הנאשם בזמן הטיעונים לעונש המחדל הוסר במלואו ומכל מקום מדובר בסכום שלא נקבע באופן סופי וניתן לערער על שומה זו.

הנאשם שב וחזר על דבריו וטען כי נגרם לו ולמשפחתו עינוי דין קשה וביקש מבית המשפט להתחשב בזמן הרב שחלף, במצבו הבריאותי והכלכלי הרעוע, ובכך שעשה את מעשיו מתוך טיפשות ולא מתוך בצע כסף או במטרה

מתחם העונש ההולם לאישום הראשון

10. חומרת עבירת השוחד היא מן המפורסמות. המחוקק נתן ביטוי לחומרה זו בעונש שקבע לצידה העומד על עד 10 שנות מאסר. כך גם הוחמר דינו של נותן השוחד והעונש הקבוע לצד עבירה זו עומד על עד שבע שנות מאסר. גם בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין הדגיש את חומרתה וציין כי העונש ההולם עבירה זו הוא מאסר בין סורג ובריח.

11. כדברי כבוד השופט אדמונד לוי בע"פ 766/07 ברק כהן נגד מדינת ישראל (מיום 19.11.07):

"...בית-משפט זה הדגיש לא פעם כי עבירות מסוג זה יש לראות בחומרה רבה. "הסכנה לדמותו של השירות הציבורי ולאופיה של החברה בישראל היא כה גדולה", הדגיש השופט ברנזון לפני שנים רבות, "עד שאין להירתע מנקיטת אמצעי ענישה קשים ומורגשים היטב כלפי כל מי שעולה על דרך השוחד - אם כנותן, אם כלוקח או כמבקש, ואם כמתווך" (ע"פ 341/73 מדינת ישראל נ' ויטה, פ"ד כז(2) 610, 613). העמדה שהתקבלה היא, לכן, כי מי שהורשע בעבירה של שוחד ראוי לו שישא במאסר בפועל, ולתקופה ממשית..."

בעניין ע"פ 10369/04 אליהו מאיר אנידג'ר נגד מדינת ישראל, (מיום 3.2.05) אמר בית המשפט העליון מפי כבוד השופטת בייניש (כתוארה אז) כי:

"עבירות של שוחד הן נגע ממאיר בגופו של השירות הציבורי, והן מחייבות תגובה עונשית הולמת, והתגובה הראויה היא בהטלת עונש מאסר ממש".

12. על כן, בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בעמדת המוצא בפסיקה, לפיה מי שהורשע בעבירה של קבלת שוחד דינו מאסר בפועל ממש. במקרה שבפניי מדובר במעשה חמור של נתינת שוחד לעובד ציבור, אשר יש בו כדי לחתור תחת חזקת תקינות המנהל ולפגוע באמון הציבור במערכת הציבורית. אמנם, אין לראות במעשי הנאשם באישום זה ככאלו היוצרים סיכון בטחוני, שכן הנאשם במעשיו ביקש להחיש את הטיפול בהנפקת האישורים, אשר ממילא היו ניתנים לעובדים בסופו של יום. יחד עם זאת, אין להתעלם מהפסול שבמעשה והצורך בהרתעת הנאשם ועבריינים פוטנציאליים נוספים מביצוע עבירת השוחד, אשר נוכח החומרה שיש לייחס לה שומה על בית המשפט לעשות כל שלאל ידו על מנת למגרה. אמורים הדברים ביתר שאת נוכח נפוצות העבירה והקלות שבביצועה.

13. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הנאשם חזר על המעשים בשלושה מועדים שונים וניסה לעשות כן במועד נוסף, ומשכך הוא נותן את הדין על ארבע עבירות הקשורות במתן שוחד. מדובר במעשים שנעשו על מנת להפיק רווח אישי ולקדם את ענייניו האישיים מול המנהל האזרחי. הנאשם חדל ממעשיו רק לאחר שנתפס, ודומה כי אילולא המנהל היה מפסיק להנפיק לו אישורים, היה ממשיך הנאשם בדרכו העבריינית.

אשר לענישה הנוהגת, ובשים לב אל ההסדרים אליהם הגיעה המאשימה עם יתר המעורבים בפרשה, העונשים הם בין מספר חודשי עבודות שירות ועד לשנות מאסר ארוכות. (ראה בת.פ. 4070-07, בת.פ. 3772-09, בעפ"ג 15079-11-11, בת.פ. 4666/06, בת.פ. 35113-05-10, בת.פ. 1711/04, בת.פ. 21290-08-11 ובת.פ. 6622-09). כן ביום 9/3/15 גזרה כב' השופטת ד' כהן לקח את דינו של נאשם שנתן במסגרת אותה פרשייה בשלוש הזדמנויות שוחד למר קבילו 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

14. בנסיבות אלו, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לאישום זה נע בין 3 ל- 18 חודשי מאסר.

מתחם העונש ההולם לאישומים השני והשלישי

15. ביחס לאישומים אלה, אני סבורה כי מעשיו של הנאשם מהווים אירוע אחד, שכן אישומים אלה דומים והעבירות בגדרם בוצעו באותה התקופה ובאותה השיטה. כיוון שכך, כמצוות סעיף 40ג(א) לחוק, סבורה אני כי יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד בגין שני האישומים.

16. באישומים אלה הורשע הנאשם בעבירות מרמה ובעבירות כלכליות. על החומרה שבעבירות המרמה ועל הצורך להחמיר בעבירות אלה על אף היותן עבירות שלרוב מבוצעות על ידי אנשים נורמטיביים עמד כב' השופט רובינשטיין בע"פ 3750/13 אריה גבעוני נ' מדינת ישראל ואח' (מיום 6.6.13);

"נאמר כבר לא אחת, כי חומרת העבירה ונסיבותיה, המשליכות על החשש לסכנה הנשקפת לציבור מן הנידון, כמו גם על אמון הציבור באפקטיביות האכיפה הפלילית, אינן מסתכמות בעבירות המערבות אלימות קשה גרידא. בהקשר זה, כתב חברי השופט פוגלמן על עבריינות כלכלית, כי "חרף אופייה 'הנקי' היא 'מלוכלכת' לא פחות, ונזקיה אף עולים במקרים רבים על נזקיהן של עבירות רכוש מסורתיות" ... עוד, אין בנדון דידן מקום להתחשב במידה רבה בעברו הנקי של המבקש כאינדיקציה למסוכנות הנשקפת ממנו, הואיל ומרבית הנאשמים בעבירות כלכליות מתאפיינים בחיים נורמטיביים טרם התפתו להזדמנות שנקרתה בדרכם "לעשות כסף קל" (שם, פסקה ח' לפסק הדין).

17. על החומרה הגלומה בעבירות המס עמד בית המשפט ברע"פ 977/13 משה אודיזי נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 20.2.13) (להלן: "רע"פ אודיזי") שם שב וחזר כב' השופט שהם על ההלכה הפסוקה לפיה יש להטיל על עברייני מס עונשי מאסר בפועל וכן קנסות כספיים משמעותיים:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם ... עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות

עמוד 8

הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי..."

18. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הנאשם הנפיק במרמה אישורים למאות עובדים פלסטינאים, תוך שהוא מוסר למנהל האוכלוסין מידע כוזב. הנאשם הפיק רווח כלכלי משמעותי, זאת אף אם אקבל את טענת ב"כ הנאשם, לפיה סך הכנסותיו של הנאשם ממעשי המרמה נמוך משמעותית מהסך לו טוענת המאשימה. לכך יש להוסיף, כי אלמלא התגלתה התרמית על ידי המנהל-דומה כי הנאשם היה ממשיך במעשיו.
19. יודגש גם לעניינינו, כי העבירות שבוצעו במסגרת אישומים אלו לא יצרו פוטנציאל סיכון בטחוני, שכן האישורים הונפקו לאחר שנערכה בדיקה במנהל האוכלוסין. אשר לזיוף חתימות המעסיקים, כפי טענת הנאשם, שלא נסתרה על-ידי המאשימה, חתימה זו לא הייתה מותנית בבדיקות נוספות על-ידי הרבש"צים ודובר היה בעניין טכני ג.דא. לראיה, הליך זה בוטל מאוחר יותר וכיום חתימתם אינה נדרשת.
20. יצוין ביחס לעבירה לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה, כי המאשימה נוטה ככלל שלא לייחס לנאשמים עבירות לפי פקודת מס הכנסה ביחס לרווחיהם שהושגו במרמה או בפשע, והדבר בא לידי ביטוי בדוגמאות הרבות אליהם הפנה ב"כ הנאשם. אמנם הודה הנאשם באישום זה, ברם סבורני כי יש להתחשב בכך בבואי לגזור את עונשו של הנאשם באופן שלא יהיה בעבירה זו כדי להחמיר באופן משמעותי את עונשו הכולל של הנאשם.
21. בנסיבות אלו, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לאישומים אלה נע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר.

העונש המתאים

22. בבואי לשקול את העונש המתאים לנאשם אשקול בין היתר את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה אשר המפורטות בסעיף 40יא.
- א. **"הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו והפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם"** - לא מצאתי כי עונש של מאסר יפגע בנאשם ובבני משפחתו באופן משמעותי יותר מכל פגיעה הנגרמת לאדם אשר נשלח לרצות עונש מאסר. יחד עם זאת התחשבתי בגילו המבוגר של הנאשם ובמצבו הרפואי לעניין אורך המאסר.
- ב. **"נטילת אחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב"** - הנאשם הביע חרטה ובושה על מעשיו, הפסיק לעסוק במיזמי בניה ומנסה לשקם את חייו.
- ג. **"מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה"** - הנאשם הציג לבית המשפט דוחות דיווח מתוקנים, וחובו לרשויות המס הוא לכל היותר בסכום של ₪ 1,079 שכן יתר החוב הוא בשל קנסות אזרחיים שידונו בהליך אחר.
- ד. **"שיתוף פעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק"** - הנאשם שיתף פעולה עם חוקריו והודה בעת חקירתו בעבירות שיוחסו לו.

ה. **"התנהגות חיובית של הנאשם ותרומתו לחברה"** - למרות שהנאשם בן למשפחה חרדית הוא בחר להתגייס לצה"ל לשרת שירות קרבי ואף נטל חלק במלחמות ישראל. בהמשך נטל חלק משמעותי במפעל ההתיישבות, וסייע רבות לזולת ולבני משפחתו.

ו. **"חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה"** - העבירות בוצעו בשנים 2007-2009, כך שמאז ביצוע העבירות חלפו למעלה מ-6 שנים.

ז. **"עברו הפלילי של הנאשם או העדרו"** - לנאשם הרשעה אחת בעבירת מס משנת 2006 שבגינה נדון לעונש מאסר מותנה וקנס.

23. במכלול השיקולים שקלתי לחומרה את העובדה כי מדובר בעבירות שבוצעו על פני שלוש שנים והופסקו רק לאחר גילוי המרמה. עוד שקלתי כי לנאשם עבר פלילי בגין עבירה של אי הגשת דין וחשבון במועדו משנת 2006. לקולא שקלתי את גילו של הנאשם ואת מצבו הבריאותי, את חלוף הזמן המשמעותי ביותר מאז ביצוע העבירות. את תרומתו של הנאשם לחברה, את שיתוף הפעולה של הנאשם עם הרשויות עוד בשלב החקירה, את העובדה שהנאשם בחר להודות בסופו של יום במיוחס לו והביע חרטה על מעשיו וכן את העובדה כי הגיש לרשויות המס דוחות מתוקנים.

24. גם במסגרת מדיניות הענישה המחמירה האמורה, נדרש בית-המשפט בגדרה של הענישה האינדיבידואלית, לאזן בין שיקולי הכלל לבין שיקולי הפרט (רע"פ 5060/04). בנוסף, יש להתחשב לקולא בעניינם של נאשמים המודים בביצוע העבירות, מביעים חרטה עליהן ומביאים לחסכון ניכר בזמן שיפוטי; וכן, ובעיקר, כאשר הללו מסירים את המחדל ומסלקים חובם לרשויות המס עד ליום גזר-הדין (רע"פ 1546/05 בעניין שמחוני, לעיל), אם כי הסרת המחדל היא גורם מקל אך לא מכריע, שכן אין מדובר במעשה חסד שעשו הנאשמים אלא בפירעון של חוב שניתן היה לגבות מהם גם בדרכים אחרות (ע"פ 2407/05 **רון מן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.7.05)).

25. כאשר אני שוקלת את הנסיבות לקולא ולחומרה ואת ההלכה לפיה בעבירות כלכליות ובעבירת שוחד גובר משקלם של האינטרס הציבורי שבהחמרה בענישה ושל שיקולי ההרתעה, על-פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, קל וחומר שבתיק זה עבר הנאשם שילוב של עבירות אלה (רע"פ 254/06 **רומן קעדאן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (20.6.06); רע"פ 3641/06 **מנחם צ'צקס נ' מדינת ישראל** (מיום 28.8.06); ורע"פ 7135/10 **חן נ' מדינת ישראל** (מיום 3.11.10), זאת אף אם מדובר בנאשמים ללא הרשעות קודמות ובמי שהתנהלו באופן נורמטיבי במהלך השנים (ראו והשוו: ע"פ 2919/02 **אלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (1.10.02)), החלטתי לגזור על הנאשם עונש מאסר ממש, אולם נוכח הנסיבות הרבות לקולא והועבדה כי העבירות בוצעו באותה תקופה, העונשים יהיו ברף התחתון של המתחם וכן יחפפו זה את זה.

26. אשר על כן החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. בגין האישום הראשון אני גוזרת על הנאשם ארבעה חודשי מאסר ובגין האישומים השני והשלישי אני מטילה על הנאשם שמונה חודשי מאסר. הנאשם ירצה את העונשים בחופף, כך שסך הכל ירצה הנאשם שמונה חודשי מאסר.

ב. שמונה חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרור על עבירה לפי סעיף 291 לחוק העונשין.

ג. שישה חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום שחרור על עבירה לפי סעיפים 415 או 418 או 420 לחוק העונשין או על כל עבירה לפי פקודת מס הכנסה או חוק מס ערך מוסף.

ד. קנס בסך 10,000 ₪ או חודשיים מאסר תחתיו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.11.15 ובכל האחד לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו או במלאו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ד אדר תשע"ה, 15 מרץ 2014, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.